

„Edinost“

Izšla enkrat na dan, razen sedelj in ponedelj, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 3 kroni
Naročnino se plačevati naprej. Na naročnino brez priložne naročnine se ureza ne ureza.

o tabakarnah v Trstu se prodajajo po naslednje številke po 6 stotink (3 svč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslane, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbe.

Vel dopisi naj se pošiljajo uredništvu nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Urednik in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Spoznavaj samega sebe!

(Zvršetek.)

V šibkosti poljskega značaja vidi dr. Trzebinski tudi vir drugemu glavnemu poljskemu pogrešku: ničemurnosti. Ne brez vzroka pravi Slovaški Poljakom: »Vi ste pavi in papige med narodi«. Ničemurnost jim je prešla v kri in meso, tako, da se jim n. pr. zavestno pretiranje glede naslovljenja, dostojanstva in oblasti zdi le kakor navaden čin uljudnosti. Od todi tudi poželjenje do gospodovanja, in nepripravljenost za uboganje, od todi tudi poznana poljska trmoglavost, nagnjenje do spletkarstva, veselje do praznega besedičenja, kar vse jim je prineslo že toliko hudega. (Tu človek nehoté misli tudi na predsednika poljskega »kola« v parlamentu na Dunaju, g. Jaworskega. Da mož ni tako zaljubljen v samega sebe, tako željen gospodovanja, tako trmoglav in tako postrežen onim, ki ga morejo odlikovati in povzdigati nad druge, bile bi razmere gotovo povsem drugačne v parlamentu in med zastopniki Slovanov avstrijskih samimi; in morda bi bil že blizu izvojevan boj za to, da Slovani v avstrijski državi dobe tisti delež na moči in vplivu, ki jim gre po njihovem številu, po njihovi pomembnosti za monarhijo in po vsakem pravu — božjem in človeškem! Op. ured.)

Od todi izvira hiranje vseh družabnih podjetij, v katerih je vsikdar več generalov, nego prostakov; od todi prihaja, da Poljaki svoje pogreške in pomanjkljivosti povzdigajo na stopinjo čednosti; od todi tudi prizadevanje, da naravne rezultate istih predstavljajo kakor mistične žrtve na oltarju človeštva — kar je povsem krivo naziranje, ki pa je lastno tudi najboljšim in najgenijalnejim med Poljaki in ki toli potrebno resnico skriva pred očmi ljudstva.

Nadaljnja konsekvence ničemurnosti Poljakov, ki jim je prinesla že neizmerna zla, je njihova nezmožnost za poslušanje grenke resnice in pa nagnjenje za zgražanje nad onimi, ki so rizikovali govoriti jim resnico. — Vsakomur, ki si je upal kaj takega, se očitava enostavno, da »onesnaža svoje lastno gnezdo«. Zadosno je, ako rečemo, da ga v Poljakih še ni bilo zaslužnega človeka, kateremu ne bi bili vsaj enkrat v življenju očitati izdajstva, podkupljivosti in sličnih stvari!

V deželi — tako zaključuje dr. Trze-

binski — kjer se javno menenje tako poplehno pokori gospodstvu najprostaškeje klepetavosti, kjer zadošča, ako izrečeš le eno menenje, ki ne ugaja »družbi«, da te proglasio za izdajaleca, odpadnika, za »tico, ki onesnaža svoje lastno gnezdo«, kjer tako lahko mečejo komu na glavo očitane podkupljivosti — v taki deželi je res jako težko kazati svojo državljansko srčnost.

Neki češki list pripominja k temu nastevanju slabosti v narodnem značaju Poljakov:

No, avtor je dokazal to srčnost, in poljska družba gotovo ni že tako hudo oslABLJENA, ako dopušča, da se jej tako brez vsacega prizanašanja kaže zrelo njenih slabosti, katero zrelo je le v toliko jednostransko, ker ne povdarja tudi tolikih prednosti v narodnem značaju poljskem. — Kako bi bilo, ako bi se n. pr. kakov nemški pisatelj drzil kaj takega? Mnogokatera pogreška, ki jo dr. Trzebinski skoro na pretiran način svojim sorojakom piše v zlo, ni le poljska, ampak splošno slovaška! Zato moremo tudi mi Čehi (Pa Slovenci istotako! Opom. ured. »Edinosti«) s koristjo čitati to odlikovano delo, izlasti v onem poglavju, ki govori o nevhvaležnosti do zaslužnih mož.

Politični pregled.

V Trstu, 19. feb. 1902.

Tržaško izjemno stanje v državnem zboru. Mej došlimi spisi v večerajšnji seji bila je tudi — kolikor je razvidno že iz brzojavke — odredba skupnega ministerstva, s katero se proglašajo izjemno stanje ter tozadevno poročilo ministerskega predsednika dr. Körberja.

V uvodu svojega govora je ministerski predsednik povdarjal, da je bilo treba poseči po najstrožjih sredstvih, ako se je hotelo odvrniti veliko nevarnost. Predno je dr. Körber prešel k pripovedovanju dejstev, omenjal je, da mora povdarjati, da niso bili štrajkujoči delavci tisti, ki so povzročili izgrede.

Podavši dejstva rekel je ministerski predsednik, da je morala vlada misliti na proglašanje izjemnega stanja, ker so se izgrede ponavljali tudi v petek, iz česar je možno sklepati, da so bili izgrede organizirani. Vsled tega da je namestnik, grof Goëss, storil le-

matično stvar. Ta nesrečni krapinski doktor Gaj pokvaril nam je vso mladino s tistimi svojimi pesmicami in novinami. Jaz ne želim, da bi tudi moj sin bil takov fantast, da pride še v kake nevarnosti. Jaz hočem, da bo človek za-se in za družbo, v kateri je rojen, da ne bo sledil smerem, ki nam uničijo vse plemstvo ter naše pravo izročje prostemu seljakom.

svojo dolžnost, ko je na podlagi § 429 kazensko-pravnega reda proglašil naglo sodbo. Glede na protest mestnega sveta proti postopanju viade, omenil je dr. Körber, da se je mestni svet v istej seji, ko je pozivljaval vlado, da spusti na svobodo vse one, ki so bili zaprti povodom demonstracij, obrnil do iste vlade s pozivom, naj vzpostavi red. Vlada da ni čakala na ta poziv, temveč da je, prisiljena po značaju demonstracij, proglašila izjemno stanje, katerega predlaga v ustavno razpravo.

Nadaljuje svoj govor, je dr. Körber povdarjal, da so velik del izgrednikov sestavljali dečaki, ki so bili plačani v to in katerim so se od izvestnih krogov, ki so ob tem ognju hoteli peči svojo klobasio, delale mamljive obljube. Sicer pa preiskava, ki se je v tej stvari zapričela, dokaže brzokone, da so se izgredivo udeležili tudi anarhistični sloji.

Dr. Körber je potem branil policijo, kateri se v tej stvari očita zanemarjenost ter je trdil, da so oblastva takoj začetkom štrajka ukrenila vse potrebno ter jako dobrohotno postopala. Ona so storila vse, kar je bilo v njih moči, a to ni zadostovalo, vsled česar so morala poklicati vojaštvo na pomoč. Množica je bombardirala vojake s kamenjem in s kosi železa, vsled česar so bili isti prisiljeni odgovarjati se streljanjem. Govornik je potem branil vojake, kateri da niso krivi, ako so padle tudi nedolžne žrtve, ker so bili prisiljeni rabiti orožje, da obranijo svoje življenje, javni red ter spoštovanje pravice. Rekel je še, da bi se moralo vojake, mesto da se jih obdolžuje ubojstva, raje zahvaliti, da so izvrševali svojo grenko dolžnost.

Slednjaj je dr. Körber trdil, da policija ni ukazala sieti žalovalnih znakov tam, kjer so bili dobrovoljno izvešeni, temveč tam, kjer so bili stanovaleci vsled zahteve razgrajajočih demonstrantov siljeni v to. Glede izjemnega stanja je ministerski predsednik izjavil, da se ni isto proglašilo iz nikalih političnih namenov, temveč le radi tega, da se vzdrži red ter da se izjemno stanje ne odpravi dotlej, dokler ne bo popolnoma zagotovljen javni red.

Posl. dr. Kathrein, povdarja, kako važno je, da se v stvari tržaškega vprašanja popolnoma objasni vsaka točka, je predlagal, naj se takoj preide k prvemu čitanju vladne predloge glede proglašanja izjemnega stanja v Trstu.

Kathreinov predlog je bil vsprejet.

premeril od glave do pete in ni rekel ničesar.

»Ti ga boš moral slušati!« je nadaljevala gospa.

»Slušal ga bom, ako mi bo dober«, se je odrezal deček in me vprašal: Ali znate tudi Vi igrati na žogo, kroglice, ter jahati? Začudil sem se nekoliko na to čudno vprašanje dečkovo, ali čez trenotek sem odgovoril:

»Radi teh opravil nisem došel semkaj, mladi prijatelj moj. To morete uganiti tudi sami; mi dva se hočeva zabavati s knjigami.«

»Eh! Knjige so dolgočasne! Kaj mi bo to?« se je otresel mali.

»Ali sinko!« ga je posvarila mati, »tako ne smeš govoriti. Tudi s knjigo se treba baviti.«

»Ali ko je to dolgočasno, mati«, je rekel deček, »ti sama si mi že nekoikrat vzela knjigo iz rok, ko me je moj bivši učitelj silil, naj se učim.«

Gospa je pordečela po teh besedah, ne vedoča prav, kaj bi odgovorila. Priskočil sem jej v pomoč jaz, rekši:

»Otroci se morejo igrati in učiti. Ali nekaj se moramo učiti, da moremo kaj postati v svetu.«

Zbornični predsednik je naznanil, da je v tej stvari uložen nujen predlog posl. dra. Ellenboga in tovarišev, ki predlagajo, naj se izjemno stanje v Trstu takoj odpravi, a tržaški namestnik naj se odstavi.

Ta nujni predlog so podpirali socialisti, Italijani, Vsenemci, češki radikalei, nekaj Mladočehov ter poslanca Ofner in Lecher.

Predsednik je izjavil, da se bo nujni predlog razpravljajal zajedno z vladno predlogo.

Dr. Kathrein se je odpovedal utemeljevanju svojega predloga.

Ko je pričel govoriti dr. Ellenbogen, je dr. Lueger ustal ter pozval svoje pristaše, da grede »k obedu«, na kar so vsi krščanski socialisti zapustili dvorano.

Posl. dr. Ellenbogen je, pričeni svoj govor, dejal, da je dr. Körber storil vse mogoče, da si pridobi naklonjenost poslancev za po njem izdane izjemne odredbe v Trstu. Kjubu temu pa, da je jeden del njegovoga (dr. Ellenbogenovega) predloga vzbudil smeh med nekaterimi poslanci, upa si trditi, da se ni še nikoli tako nepremišljeno proglašalo izjemnega stanja, kakor se je dogodilo to sedaj v Trstu. Zahteve Lloydovih kurjačev so bile popolnoma opravičene, vsled česar je bilo na strani istih vse tržaško prebivalstvo, brez razlike narodnosti. Oblastva pa so se postavila na stran Lloyda in proti kurjačem. Ministerski predsednik je trdil, da si je namestnik, grof Goëss mnogo prizadeval, da konča štrajk, medtem ko ni isti do zadnjega hipa ničesar storil, da bi bile zahteve delavcev vsprejete. Jaz mislim, da namestnik ne soglaš popolnoma z nameni trgovskega ministra; z nameni, katere moram posebno pohvaliti. Ellebogen je nadalje trdil, da je bil poziv vojaštva popolnoma nepotreben. Vsi v Trstu trdijo, da so mirno pevajoče demonstrante vsprejeli redarji z golimi sabljami. To je bil prvi delikt, katerega se je zagrešil tržaški namestnik. Upotrebljanje vojaštva po mestnih ulicah mora se ob takih slučajih smatrati direktnim izzivanjem ljudstva. Neki častnik, ki je poveljeval vojaški četi na borznem trgu, je brez pravega vzroka zapovedal bajonetni napad na množico. Ravno isti častnik je nekež ženi se sabljo usekal prsa! Na ta častnikov čin so se iz množice slišali protestni vsikliki naperjeni proti častniku in zadel ga je tudi jeden kamen. Ni res, da bi bil ranjen na glavi, marveč mu je

»Kaj postati?« se je zasmel deček, »jaz sem že sedaj gospod, meni ne treba naukov. To mi je tudi sama mati rekla.« Sedaj je bila zadrega še huja. Dvignil sem se hitro, da se poslovim. Poljubivši gospo na roko sem pripomnil:

»Ako dovolite, milostiva gospa, pričem jutri se svojim poučevanjem.«

»Ne bi li hoteli popolnoma k nam v hišo, gospod? Jaz bi želela to.«

»Oprostite, milostiva; je razlogov, radi katerih ne morem storiti tega.«

»Nikakor?«

»Nikakor.«

V ta hip se je prikazala pri vratih črnooka devojka, zares lepa prikazen. Opazivši mene se je stresla. »Novi gospod učitelj! Moja hči!« je rekla gospa. Jaz sem se poklonil, devojka je prikimala — zatem sem odšel. Grede po hodniku sem čul, kako se je deček smejal krohotom. To je bilo menda meni namenjeno.

»Prijatelj moj«, je rekel Evgenij, ti si se spustil na jako težak posel. Čuvati dečka pred slabim, a sebe čuvati pred devojko, to ni šala! To pomenja skoraj orati kamenje.

(Pride še.)

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C. I. Č.

II.

»To je, milostiva gospa, nekateri učitelji res preveč obremenjajo malo glavo, zahtevajoči, da se dete samo ubija na pamet, a to ni malo škodljivo za mladi razum, ki se je začel še le razvijati.«

»Povsem dobro, gospod!«

»Po mojem menjenju mora biti naloga pravemu učitelju, da nauči dete misliti in čutiti, da mu vse nauke razlaga tako jasno in popularno, da dete sledi pouku ter se res kaj nauči, kajti večinoma se pri nas premalo uči.«

»Metoda je povsem dobra! No, prosim Vas, vendar nikar premnogo. Moj sin bo danes jutri gospod, dobi lepo mesto po svojem rojstvu, po svojih prijateljih. On se bo tudi pozneje učil vsega tega.«

Na to nisem odgovoril nič.

»Da, še eno!« je rekla gospa. »V novejši čas je naša mladina podivjala, neka fantazija jej je prevzela glavo. Vi me morda ne umejete. Jaz mislim ilirske prevratne sanjarije, katerih nobeden pameten človek ne more je-

matično stvar. Ta nesrečni krapinski doktor Gaj pokvaril nam je vso mladino s tistimi svojimi pesmicami in novinami. Jaz ne želim, da bi tudi moj sin bil takov fantast, da pride še v kake nevarnosti. Jaz hočem, da bo človek za-se in za družbo, v kateri je rojen, da ne bo sledil smerem, ki nam uničijo vse plemstvo ter naše pravo izročje prostemu seljakom.

Ti sam si moreš misliti, Evgenij, kako mi je bilo pri duši ob teh besedah. Kri se mi je zbrala v sreu, kri mi je skočila na lice.

»A ti si molčal?« se je zavzel Evgenij.

»Oprostite, milostiva gospa«, sem jej odgovoril, »tudi jaz sem ilirec.«

»Vi? Ah! Vi se šalite?« se je nasmihnila Dobranička. Saj Viste uljuden, naobražen človek!«

»Ravno moja omika me sili, da ostanem zvest svojemu rodu, jaz sem Hrvat, nisem ne Madjar, ne Nemeec. Hotel sem govoriti dalje, ali v ta hip je skočil v sobo divji deček, žive nravi in prava slika materina, ter je pretrgal najin pogovor. Mati ga je poljubila v čelo, ponudila mu roko v poljub, obrnila ga licem proti meni in rekla:

»Evo sinko! Ta gospod bo tvoj učitelj!«

Deček me je pogledal, temno me je

kamen izbil le kapo z glave in se je pripognil, da jo pobere; torej ni res, da bi se bil zgrudil nezavesten na tla. Častnik je zapovedal na to vojakom: »Schellfeuer!« (naglo streljanje), na kar je množica zbežala vsklikaje. Jeden podčastnikov je ukazal svoji četi streljati na ljudstvo, ki se ni prav nič udeležilo izgrediv. Tako je bilo ubitih več popolnoma nedolžnih oseb. Govornik je ta fakt obsojal z najostrejšimi besedami ter je hudo napadal vojaštvo, radi brutalnega postopanja. Omenjal je tudi, da se nadporočnik Köppl hoče opravičevati s tem, da ni zaukazal streljati.

Pripovedoval je nadalje, da so bile z bajonetami napadene celo štiri osebe, ki so nosile jednega mrtveca ter da so morale mrtveca spustiti na tla in zbežati.

Potem je dr. Ellenbogen pripovedoval, kako ga je tržaški namestnik vsprejel, ko je bil pri njem, da ga naprosi, naj da odpovedati vojaštvo.

Grof Goëss mu je tedaj odgovoril: »V tej stvari mi ni prav nič potreben vaš nasvet.«

Ta aristokrat — je rekel govornik — ne more umeti, da človek more imeti sočutje do svojega tovariša. Vprašal ga je tudi, (namestnik Ellenboga), čemu da je prišel v Trst.

Dr. Ellenbogen je menil na to, da je namestnik gotovo mislil, da je (Ellenbogen) prišel v Trst za to, da se udeleži ropanja. Pokazal je na to neki prestreljen klobuk ter vskliknil proti dr. Koerberju:

»Gospod ministerski predsednik, evo vam trofej zmage vašega namestnika! Ta je lahko ponosen, da je premagal tržaške dečake!«

Govornik je omenil potem, da so bili tudi v Brnu svoječasno nemiri povodom štrajka, ali iste da je znal mirnim potom poravnati tadanji tamošnji blagodušni namestnik in sedanjí justični minister Spens Boden.

Nadaljujé svoj govor napadal je govornik jako oestro tržaškega namestnika in je omenjal, da je isti celó mestni svet trž. hotel razgnati z vojaštvom.

Govornik je trdil, da se je izjemno stanje proglasilo le v osebno varnost namestnikovo. Proti ministerskemu predsedniku obrnjen je potem govornik nadaljeval: Iz ozirov do parlamenta nišmo obsojali vašega postopanja; ako pa radi tako frivolnih motivov uničujete politična prava, dokazuje to, da niste nič manj birokratični in policijski od svojih prednikov. Pred dvema letoma je bilo mogoče odpraviti v Pragi brez izjemnega stanja, čeravno je bilo tam mnogo nevarnejše.

Posl. Ellenbogen je potem oporekal trditvi, da so neredi povzročili anarhistični sloji, ter trdil, da je iste zakrivil indirektno Lloyd, direktno pa tržaški namestnik. Menil je potem, da ministerski predsednik, ki se hoče kazati miro- in spravo-ljubnega ter pravičnega, ne bi smel braniti postopanja namestnika, čegar obstanek v Trstu bi bil v povod novim izgredivom.

Ellenbogen je, zaključnjé svoj govor, pozval zbornico, naj glasuje za njegov predlog.

Ministerski predsednik dr. Koerber je zopet vstal, da opraviči vlado ter je zopet skušal dokazati, da je bilo postopanje tržaškega namestništva pravilno in da je bila uporaba vojaške pomoči potrebna, ker je pretila nevarnost življenju in imetju meščanov. Govornik je izjavil, da nikakor ne more privoliti v Ellenbogenove zahteve in posebno še v drugo točko Ellenbogenovega predloga, naj se tržaški namestnik odstavi, ker to spada izključno v delokrog eksekutive in ima le ona pravico nastavljanja in odstavljanja državne funkcijonarje in ker da je namestnik v tako težavnih okolišnih popolnoma dobro rešil svojo nalogo; vlada pa da mora vstrajati na tem, da se v Trstu ne sdpravi izjemno stanje, dokler se ne povraeta mir in red.

Posl. dr. Ploj je v imenu svojega kluba izjavil, da isti ne bo glasoval za Ellenbogenov predlog, temveč za predlog dr. Kathreina, ker smatra za absolutno potrebno, da se tržaške razmere vsestransko objasnijo in ker upa, da kompetentni faktorji, na podlagi rezultatov preiskave, ukrenejo najprimernejše korake, da se zopet uvedejo pravni in normalni odnošaji.

Na to je govoril za Ellenbogenov predlog tudi poslanec tržaške pete kurije dr. Hortis, čegar govor pa prinesemo nekoliko obširneje v jutrajšnji številki, ker nam danes primanjkuje prostora; istotako se hočemo

nekoliko obširneje baviti z govorom dra. Bartolija.

Posl. Zazworka je v imenu svojih somišljenikov izjavil, da bodo glasovali za Ellenbogenov predlog, ker oni so na Češkem sami poskusili, kako more zlohotna vlada postopati proti ljudstvu. Trdil je, da izpostavljanje vojaštva o priliki štrajkov izzivlja sovraštvo ljudstva proti istemu. Govornik je tudi o prepovedi izvešanja žalovalnih znakov, kar dokazuje, kako malo svobode se dovoljuje državljanom. Glede črno-rumene zastave rabil je govornik neki neparlamentaren izraz, vsled česar ga je predsednik pozval na red.

Zazworka je zaključil svoj govor z besedami: Kdor je prijatelj svobode, glasoval bo z nami za odpravo izjemnega stanja v Trstu.

O izidu glasovanja poročamo na drugem mestu, omenimo pa še, da je tekoma razprave med drugimi govoril še jedenkrat tudi dr. Ellenbogen. Govornik je izvedel, kakor je trdil, da se je izdalo povelje, naj se tržaškemu prebivalstvu ne sporoča ničesar o tej razpravi, ter je najodločneje protestiral proti takemu nezakonitemu postopanju.

To poročilo smo sestavili po podatkih korespondenčnega biró. Naš dunajski dopisnik pa nam je doposlal nastopno poročilo:

Začetkom današnje seje prečitala se je najprej prijava e. kr. vlade, da je proglasila v Trstu in okolici izjemno stanje, a v isti čas da so v to poklicane oblastnije v Trstu proglasile naglo sodbo.

Prvi se je oglasil za besedo ministerski predsednik Körber, rekši, da je skrajna nevarnost zahtevala najstrožje odredbe. Najprvo izjavlja, da začetniki izgrediv niso bili delavei, ampak drugi ljudje. Kaj da je mislil s tem, je razjasnil pozneje, zatrdivši, da velik kontingent demonstrantov so sestavljali mladi ljudje, ki so dobili zato malo plačo, a velike obljube. Na to je črtal dogodke po poročilu, ki ga je dobil. Prave demonstracije so se začele šele potem, ko se je mirovno sodišče izjavilo prijazno za štrajkujoče kurilee. Mestnemu svetu je očital, da je ob euem prosil vlado, naj napravi mir in red, in protestiral proti isti vladi. Vlada da ni nič zanemarila. Njej niso povedali demonstranti, kaj snujejo. Policija tudi ni mogla izvedeti tega. Oaa vrši svojo dolžnost, kakor tudi tržaška vlada v občé in g. e. k. namestnik še posebe. Napadeno vojaštvo se je moralo braniti. Proglášenje izjemnega stanja je bilo prepotrebno. Vlada je odstrani, čim se uveri, da se tudi brez njega vzdržita mir in red.

Posl. dr. Kathrein je predlagal, naj se vsa stvar nastanjko preišče, da se predloga vlade takoj prevzame v prvo čitanje in potem izroči posebnemu odseku. Parlament se mora dobro obvestiti popred, nego se izreče.

Na to se je prečital nujni predlog posl. dra. Ellenboga in tovarišev.

Predsednik je vprašal, kdo podpira ta predlog. Vstalo je le malo poslancev. Od Italijanov samo posl. Hortis.

Dr. Ellenbogenov predlog zahteva:

- I. da se izjemno stanje takoj odpravi;
- II. da se namestnik grof Goëss suspendira;
- III. da se stori potrebno v to, da se nagla sodba odpravi.

K temu predlogu je dobil besedo posl. dr. Ellenbogen. Govornik je začel z besedami, da se še nikjer ni tako frivolno razglasilo izjemno stanje. Govornik je črtal dogodke ter napadel postopanje vojakov, policije in posebno namestnika. Med drugim je rekel, da Tržačan vidi v vsakem vojaku morileca. Mularija je delala. Ona je žvižgala tudi tedaj, ko se je po mestu razglašalo izjemno stanje. Govornik je vprašal tudi, čemu izjemno stanje, ko na vseh teh dogodkih ni bilo nikake politike in ko je vse prebivalstvo, brez razlike narodnosti, simpatiziralo z delavci. Vlada išče anarhizem, ko ne ve reči družega. Anarhizma v Trstu ni.

Min. predsednik Körber je izjavil, da je proti tem predlogom. Izjemno stanje je potrebno. Imenovanje in odstavljanje namestnika ni stvar parlamenta. Sploh da je na mestnik postopal kakor gre.

Na to se je odprla razprava o nujnosti predlogov Kathrein-Ellenbogen.

Oglašenihi je bilo več govornikov. Govorili pa so samo: Ploj, Hortis, Zazworka, Bartoli in predlagatelj Ellenbogen.

Dr. Ploj je izjavil v imenu jugoslovanskih zastopnikov, da bodo glasovali za

Kathreinov nujni predlog, in sicer posebno iz tega razloga, ker smatrajo za nujno potrebno, da se razmere v Trstu preiščejo in razjasnijo v vsakemu obziru. Pričakujejo torej za gotovo, da merodajni krogi na podlagi dobljenih poizvedeb ukrenejo vse potrebno, da se uvedejo v Trstu razmere na popolnoma zakoniti in normalni podlagi.

Posl. Hortis je trdil, da so bile odredbe od strani vlade prenagljene. Izjavlja za svojo osebo, da bo glasoval za Ellenbogenov predlog.

Češki agrarec Zazworka je hudo napadal vlado.

Posl. Bartoli je menil, da so Italijani dobri, stranka redu in mira. A pri vsem tem podpira vlada brezvestno novinstvo, ki predstavlja Italijane kakor irredentovce; pa tudi ona sama zatira Italijane ter podpira druge narodnosti. To da je že skrajna brezobraznost. Italijanski poslanci bodo glasovali za odpravo izjemnega stanja (torej ne tudi za suspendiranje grofa Goëssa!) Nujnost predloga Kathreinovega je bila vsprejeta jednoglasno, ona predloga Ellenbogenovega pa odklonjena z veliko večino.

Predlog, da se izvoli odsek 37 členov, ki naj preišče stvar, je bil vsprejet jednoglasno. Z veliko večino je bil sprejet predlog, da se ta odsek izvoli jutri, v sredo, in da mu bo sporočiti v 8 dneh. Po preteku tega roka more odsek sam nasvetovati nadaljšanje.

O zakonskem načrtu, tičočem se bosanskih železnic, so govorili še Ivčević, Kaftan, Berks in poročevalec Kūbeck.

Prehod v podrobno razpravo je bil vsprejet z veliko večino.

Tržaške vesti.

Čudna metamorfoza. Z gosp. županom Sandrinellijem bi se radi malec pogovorili z ozirom na njegov pogovor z nekim dunajskim novinarjem (glej včerajšnji »Edinost«). Izlasti jeden njegovih izrekov absolutno zahteva nekoliko razjasnenja, kajti to, kar je rekel te dni gospod župan, prehudo nasprotuje vsemu, kar so govorili in govore njegovi somišljeniki o vsaki možni priliki.

Velmožni gospod župan je menil namreč, da Trst ima mnogoštevilne sodrge (v dunajskem listu je rečeno: einen zahlreichen Pöbel), katera sicer ni vidna, ker biva v oddaljenih kvartirjih in se prikazuje na dan le ob razburjenih dogodkih. To sodrgo da je težko brzdati.

Vse res, do pičice sama resnica. Trst ima mnogoštevilne sodrge, razmerno je morda ni v nobenem avstrijskem mestu toliko, kolikor v Trstu. G. župan pa bi bil moral — v bolji dokaz, kako težko je brzdati tako množico — konstatirati tudi to, da ogromen del te »sicer skrite« množice raste brez vsake prave vzgoje — domače, šolske, javne — zlok česar imamo v Trstu kulturne razmere, ki so naravnost neverjetne za mesto, ki hoče biti moderno, prvi fenomen: množice otrok, ki ne vidijo nikake šole in p. d. i. j. u. j. e. d. a. l. j. e.!! To je uradno-statistično dokazano. Tu bi mi mogli staviti gospodu županu vrsto kočljivih vprašanj: kdo je kriv na takih nezastlišanih razmerah? Komu je v Trstu poverjena skrb za javni šolski pouk? Kdo zastuplja javno in domačo vzgojo? Kdo se vsikdar in rad poslužuje te zdvijanosti (in jo seveda s tem le vsposodbuja) — ako hoče storiti drugim kaj neljubega, recimo nam Slovincem?

No, s tem smo prišli tja, kamor smo hoteli priti, in si dovoljujemo malo apostrofo na naslov gospoda župana! Gospod župan je hotel meščanstvo tržaško razbremeniti od krivde na dogodkih, katerih pozorišče je bil te dni Trst, ter to krivdo navaliti na — sodrgo, ki se ne da brzdati! Sodrge! To bi bila fenomenalna metamorfoza. Mi se dobro spominjamo, da so somišljeniki istega gospoda župana čisto in tudi v nedavnih dobah, govorili, ko je nastopala ravno ta sodrga — proti nam Slovincem: da je bila to vredna, sijajna manifestacija, dostojen in slovesen protest meščanstva, **cittadinanze**, proti državnosti Slovincem?! Kdo je n. pr. v usodnih dneh leta 1897 besnel po tržaških ulicah? Ni-li bila baš ista sodrga? Ali takrat ta sodrga ni bila sodrga, ampak vse časti vredna »cittadinanza«, »nositeljica plemenitih tradicij«, »čuvarica značaja mesta tržaškega« in predstaviteljica latinske — kulture«. A sedaj pa je ta cittadinanza, katere je bilo ob prejšnjih prilikah sama dobrota, sama vzvišenost, sama plemenitost, sedaj je

ta cittadinanza kar hkratu postala sodrga, Pöbel!! Ali ni to čudovita sprememba? Nič čudna. Saj se poznamo! Nekdaj je divjala le proti Slovincem. A do sedaj ni bila navada, da bi kdo v tem videl kaj slabega. Ali danes srbi, vsled zabave te cittadinanze, koža tudi druge in zato sodrga!

Še eno malo vprašanje naj nam dovoli gospod župan. Velmožni je menil, da to mnogoštevilno tržaško sodrgo je težko brzdati. Mi pa vprašamo, ali so oni mestni činitelji, ki bi jo morali in tudi mogli brzdati, kedaj še, ko je divjala proti — drugim, le skušali zaresno, da bi jo brzdali?! So-li ti činitelji kedaj govorili tej množici, ko je počenjala barbarstva proti nam Slovincem, da to ni prav, da to ni lepo, da to ni človeško, da to ni — kulturno?! Nikoli!

V Trstu je res mnogo sodrge. Ali izgovarjati se nanjo v svoje opravičevanje — ne, v to italijanska gospoda nimajo pravice!!

S tem bodi zaključen naš razgovor z gospodom županom!

Blamiran Evropejec! G. župan Sandrinelli je menil v svojem pogovoru s por. nekega dunajskega lista, da je bila uprizaritev generalnega štrajka nezmišeln, v kateri je mogla zavesti le domišljava mogočnost, ki je hotela pokazati svetu, da ima mase v rokah, zgodila pa da se je, da voditelji štrajka niso mogli nadvladovati množice ter so popolnoma izgubili vodstvo iz rok.....!

Čitatelju menda ne treba dolgo ugitati, na koga je mislil gospod tržaški župan. No, včeraj smo naleteli na glas, ki govori jasneje, določneje, konkretnje in kaže s prstom na onega, katerega je mislil župan Sandrinelli.

Ko smo tako — po svoji dolžnosti — prelistavali razne novine, nam je prišel v roke tudi nemško-radikalni »Gr. Tagbl.«. Zanimalo nas je, kako piše ta list o dogodkih v Trstu, ker smo vedeli (po nastopih v državnem zboru), da so se nemški radikali postavili na stališče strogega obsojanja vseh oblasti in njihovega postopanja. Temu stališču povsem primerno piše tudi rečeni graški list. Graja najstrožje vse odredbe namestništva, oziroma redarstvene oblasti, ne prizanaša postopanju redarjev in zgraža nad postopanjem vojaštva. Ali neugodno sodbo izreka še nad nekom drugim..... ki ni nihče drugi nego — generalissimus socialne demokracije tržaške, gosp. Ueekar v osebi!

Graški list očita temu gospodu isto, kar je rekel župan, samo da je »Grazer Tagblatt« veliko drastičnejši v izražanju. Dočim je menil gospod župan, da so prvotni voditelji stavke in vsega tega delavskega gibanja izgubili v odstvom nad masami, pa pravi graški list, da je g. Ueekar totalno izgubil — glavo. In res je tako. Hotel je voditi ladjo skozi razburkano valovje, ali izgubil je kar hipoma vsako orientacijo in valovje je butalo ladjo sem in tja, kakor je hotelo... Volja, ki je hotela dajati direktivo, je kar postala obnemogla. Menil je, da bo na dogodke pritiskal svojo znamko, a prišlo je, da so dogodki zagrnili njega samega! In obnemoglo je moral gledati, kako so ladjo vodili drugi elementi, ki so vozili — znano kontrebando!

Že na shodu v petek popoldne — torej popred, nego se je začelo najhujše — so menda gospoda generalissima socialne demokracije tržaške obhajale neprijetne slutnje. V tem domnevanju nas utrja že njega tetrailiški nastop! Ves bled in prepaden v obrazu je govoril o nečem, o čemer ga ni nikdo vpraševal: o — svojem lastnem poštenju! Prisegal je, da on ni izdajica in da bi se raje usmrtil, nego da bi izdal svojega sodruga. Izlasti pa je bil teatraličen, ko je rotil zborovalce, naj ostanejo mirni, ker njemu da gre — za življenje.

Psihologično si ves ta nastop Ueekarjev ni možno tolmačiti drugače, nego, da je g. generalissimus v tistih trenutkih že slutil, da mu grozi nevarnost, da skoro, skoro — ne bo več generalissimus!! Izlasti mrzlota, s katero so množice vsprejele njega prisege, da bi raje izgubil življenje, nego bi izdal svojega sodruga, mu je morala kakor sam led legati okolo duše!

No, poznejši dogodki so dokazali, da je g. Ueekar dobro slutil, če je tako slutil. On ni določal dogodkov, ampak dogodki so onjega vrgli — na stran! In on je moral le gledati od strani, kako se dogodki razvijajo brez njega! Hotel je pokazati svojo moč, a dogodki so pokazali njega obnemoglost. Na kakem navadnem shodu, kjer

je zbrana občina brezpogojnih vernikov, ki ne tehtajo besed in ne presoajo trditev, ki ne morejo oponirati, ker sploh ne znajo imeti svojega menenja, ampak jednostavno — verujejo: o da, na takih shodih, ki imajo že svoj stari določeni in utrjeni tir, že se gre! Ali v viharjih, ko posezajo vmes drugi, nepreračunljivi elementi in kjer voditelj mora znati upoštevati tudi nenadno došle in nepredvidljive okolnosti — v takih viharjih se ta generalissimus ne more vzdržati na višini, ampak zgublja (kakor pravi graški list) glavo že v prvih viharjih. Hotel se je pokazati velikega, a pokazal se je malega. Hotel je z veliko akeijo imponirati svetu, a pokazal se je notri sredi akeije — pritlikavega!

In faktično se sedaj govori in opaža po vsem mestu, da je v teh dogodkih, v katerih naj bi bila socialna demokracija pokazala svojo moč nad masami, vodstvo iste demokracije kar izgino! Na lepakih, ki so naznanjali sklepe mirovaške razsodišča, smo pač videli par podpisov socialno demokratičnih korifej, iz česar se je moglo sklepati, da so gospodje sodelovali na pogajanjih med štirimi stenami. Ali ulica ni poštevata več ni generalissima, ni njegovih adjutantov! Generalissimus je v vihri padel s konja in sedaj ugrablje svet, v katerem jarku prav za prav tiči mož, ki je po krvavih dogodkih tržaških postal — blamirani Evropejec!

Slovenecem v porabo. Šandor Gjalski je napisal v »Hrvatske misli« tole bajko: Stara hiša je bila v ogaju. Pogubni plamen je že lizal streho — od povsodi, skoro iz vsacega kota so silili in se sukali razdirajoči valovi ognjene sile, ki je uničevala del za delom starega doma, in tudi stari zidovi so začeli pokati.

Od nikjer nikogar, ki bi branil hišo pred nesrečo. Hišni ljudje so imeli drugega posla. Eni od njih so bili sporazumljeni in zložni s požigalcem hiše, ki jim je bil obljubil mal delež iz odškodninske svote, ki jo prinese asikuracija, pa niso hoteli kvariti posla razdevaljočemu elementu. Drugi pa so sicer res proklinjali zažigaleca hiše, psovali njegove privržence, ali v isti čas so se začeli prepirati med seboj, najprvo o tem, kako pohištvo naj bi se nabavilo za hišo in kaj vse bi trebalo storiti pri hiši. Nikakor se niso mogli sporazumeti o tem. Stara hiša pa je bila bolj in bolj v plamenu.

Slednjic se je spomnil eden njih, da je v resnici zadnji čas misliti na obrambo in pripeljati brizgaljke. Na to je ustal nekdo drug od njih, pa je zaskričal močnim glasom, da se pred vsem mora doseči sporazumljenje glede pohištva, ker se le potem bo možno in se bo smelo iti po brizgaljke ter braniti hišo v pravi slogi.

A stara hiša gori in gori — kar streha se jej že hoče zrušiti.

— Ljudje, ne mislite sedaj na pohištvo in predelavanja, branite si pred vsem streho in hišo! — je zaklical nepoznan glas.

Bajka nič ne govori o tem, da-li so poslušali ta glas in rešili hišo — — —

Stanje ranjencev. Mesarskemu pomočniku Arturu Luzzatto je moral dr. Echer včeraj odrezati nogo, pomagal mu je na tem dr. Dolcetti. Brivskemu vajencu Hermanu Vidjaku se je stanje obrnilo mnogo na hujše, tako, da je nastala nevarnost za njegovo življenje. Nasprotno pa se nadejajo zdravniki, da se jim posreči poštenemu uradniku Fitzko rešiti prestreljeno nogo ter da iste ne bo treba odrezati. Stanje drugih, o zadnjih nemirih težko ranjenih, je neizpremenjen.

Vojaštvo. Danes ne straži več vojaštvo javnih uradov in drugih mest, kjer je bilo te dni na straži in je vojakom dovoljeno, da smejo brez varaostnih patrolj hoditi po mestu. Mesto je zadobilo zopet svoje običajno lice.

To je lepo. Pišejo nam: Te dni me je bila doletela nesreča, da sem moral svojega sinčka poslati v bolnišnico k sv. M. Magdaleni. S kakim sreem sem storil to, si more misliti le oni, ki pozna naše neznosne narodne razmere. Moj 5-letni sinček ne zna namreč niti besedice laški!

Predstavljal sem si stanje otroka, ki je prišel v roke tujih ljudi — ljudi, ki ga ne bodo, ali ga ne bodo hoteli razumeti, ker govori drug deželni jezik! Ali vsa moja bojazen je zginila, ko sem doznal, da je otrok prišel v res usmiljene roke, v roke, ki vsaj v nesreči svojega bližnjega ne iščejo — politike.

Postrežnice in zdravniki, na čelu jim g. dr. Marcovich, ne poznajo popolnoma slovenskega jezika, ali ono, kolikor znajo, po-

rabljajo radi v tolažbo bolnikom, izročnim njihovemu varstvu.

To je človeško, to je humano.

Iznadila sta me tudi čistota in lep red, vladajoča v gori omenjeni bolnišnici, na čemer gre hvala vsemu oskrbujočemu osebju. Moj prvotni strah se je sedaj promeni v popolno zadovoljstvo in moram le priporočati vsem našim družinam, da v slučajih, da jih — pred čemer pa jih Bog obvaruj! — zadene nesreča nalezljive bolezni v hiši, naj se nikar ne strašijo poslati svojih otročičev v omenjeni zavod, kjer so gotovo bolj preskrbljeni, nego na domu in je tam tudi več nade, da ozdravijo, nego pa na domu.

Ako ostane ta zavod v takih rokah in ako bo imel na razpolago take oskrbujoče moči, zasluži, da ga vsakdo, brez razlike narodnosti, imenuje — zavod usmiljenja.

F. K.

Velik mlin v Trstu. Delničarji tržaške luščilnice riža so sklenili sezidati v Trstu velik mlin. Ta mlin bi bil zvezan z luščilnico samo ter bo od le-te dobival jeden del moči. Za sedaj bi mlel 3—400 kvintalov moke na dan, kolikor zadošča za tržaško tržišče, pozneje pa tudi več. Troški so proračunjeni na 600.000 K.

Iz-pred naših sodišč. Včeraj zjutraj sti si vršili pred tukajšnjim deželnim sodiščem dve razpravi in to proti 18-letni Angeli Zidarič iz Sovinjaka, obtoženi zločina tatvine, in proti 42-letnemu kovaču Josipu H. iz Istre, obtoženemu zločina težkega telesnega poškodovanja in radi prestopka zapeljanja z obljubo poroke.

Prva je bila obsojena na dva mesečno ječo, poostreno z enim postom na mesec; drugi pa je bil obsojen na 6 mesecev zapora, poostrelega z enim postom na mesec in vrhu tega pride kaznjene enkrat na mesec v posebno celico.

Drobne vesti. Tatvina. Ema Bidolli, stanujoča v ulici Conti št. 6, je naznanila na policijo, da so jej nepoznani vzmovali iz nje stanovanja odnesli več obleke v vrednosti 90 K.

Žena, ki beži od — svojega moža. Gospod Marko M., stanujoči v ulici Ponziana, je prišel včeraj ves žalosten na komisariat pri sv. Jakobu in je naznanil, da mu je žena ubegla. In mož je nadaljeval: »Naj bi že bilo, da je pobegnila sama, ali — tako je pristavil žalostno prevarjeni mož — pobegnila je s 1700 kronami, z novo moško obleko ter zlato verižico, vredno 160 kron.« Kronice, obleka in verižica so vir žalosti njegovi. In mi jo umeno to žalost. G. komisar ga je tolažil s tem, da mu je obljubil, da ukrene vse, kar je potrebno, da ulove ubežnico in žnjo seveda tudi denar — če ga bo še kaj pri njej.

S a m o m o r. Včeraj zjutraj se je usmrtil, izpivši strupa, 25 letni uradnik Robert Pelich, stanujoči v ulici Cassa di risparmio št. 6. Vzrok samomoru ni znan.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 20. februarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Sv. Križ 106, prešič; ulica Acquedotto 32, hišna oprava; ulica Stadion 2, steklena omara in porcelana; ulica Pozzo del Mare 1, hišna oprava; ulica Solitario 4, hišna oprava; ulica Stadion 3, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 7.5 ob 2. uri popoldne 10.1 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 753.1 — Danes plima ob 7.13 predp. in ob 8.32 jop.; ozeka ob 1.24 predpoludne in ob 1.39 popoldne.

Vesti iz Kranjske.

* V mestnem zastopu v Ljubljani so padle te dni važne, pomembne in morda za bodočnost tudi simptomatične besede, če poročilo v »Slovenec« odgovarja vsej resnici. V tem slučaju bi mi, ki z neizprosno doslednostjo branimo svoje stališče z ozirom na slovenski domači prepis, doživeli prav lepo zadoščenje. Za danes beležimo le brez nadaljnega komentarja.

V razpravi o mestnem proračunu je rekel n. pr. poročevalec Senekovič, polemizuje z drom. Tavčarjem:

»Ali je mislil dr. Tavčar v svojem govoru na to, da je Ljubljana središče naroda, da ubogi, razcepjeni narod mora imeti kraj, kamor se zateka? Ako se hočemo postaviti na stališče kmečke vasi in s tega

stališča štediti, tedaj lahko kar črtajmo podporo za gledališče, za razna društva itd. Kmečki vasi tega ni treba.«

Svetovalec Žužek je potem stavil resolucijo proti nemškim šolam, a svetovalec Lenč je menil, da že pet let ni bilo take debate pri postavki o ljudskem šolstvu. Resolucija Žužkova temelji v narodnem prepričanju. Nemška šola nije nam v obraz. Naj imajo Nemei iste pravice kakor mi, a svoje dece ne pustimo potujčevati. Kako bi upili Nemei, ako bi mi lovili nemške otroke v slovenske šole! To je nasledek tistega prokletega nemškutarstva, katerega je še vedno mnogo v Ljubljani. Če bi v obšč. svetu bolj odločno postopali, ne bi tako daleč prišlo. Mi nazadujemo iz raznih ozirov, tudi radi prepisov »klerikalci«. Nemeem pa raste greben. Čas je, da se o tem tudi v občinskem svetu čuje glas. Nemški delodajaleci silijo otroke svojih uslužbencev v nemške šole, zato bo glasoval za Žužkovo resolucijo, če jo tudi župan sistrira.

* **Drobne vesti.** Na Vrhniki namerujejo zgraditi vodovod. Stroški so proračunjeni na 88.000 kron. Poljedelsko ministerstvo je dovolilo 40% prispevek, torej 35.200 kron.

V Št. Vidu pri Ljubljani so aretirali nekega vaščana, ker je hotel usmrtiti svojo ženo.

Zmrznila je v gozdu pri Št. Vidu 76 letna Marija Čeč iz Velikega Ubeljskega.

Roparja Lovro in Janeza Brvarja so zaprli. Oropala sta posestnika Jakoba Urankarja iz Hrastnika v brdskem okraju.

Brzojavna poročila.

Spremema na v namestništvu na Zgornjeavstrijskem.

DUNAJ 19. (B.) Njegovo Veličanstvo cesar je zaprisegel danes predpoludne novoimenovanega namestnika na Zgornjeavstrijskem, grofa Artura Bylandt-Rheidta, na čemer sta posredovala najvišji komornik, grof Abensperg Trauen in ministerski predsednik dr. Körber.

Zlata poroka nadvojvodske dvojice Rainer.

DUNAJ 19. (B.) Ob 11. uri predp. je nadvojvodska dvojica Rainer vsprejela deputacijo c. kr. domobranstva sestojajočo iz 56 členov. Nadvojvoda je bil skoro 30 let vrhni poveljnik domobranstva. Deputacijo je vodil minister deželne brambe, grof Welsersheimb. Nadvojvodska dvojica je vsprejela še nekatere druge deputacije.

Dogodki v Španjski.

MADRID 18. (B.) V Sabadellu so štrajkovec zažgali samostan in poslopje carinarskega urada. V Barceloni so anarhisti streljali na nekega policijskega agents, ki jih je imel nadzorovati. Argentu se je posrečilo ubežati.

Zahvala.

Podpisane rodbine se tem potom najiskrenejše zahvaljujejo vsem c. kr. oblastim in drugim spoštovanim osebam na tolikih dokazih iskrenega sčutja povodom smrti njih nepozabnega očeta, brata, starega očeta in svaka, gospoda

Jvana Dolinarja

c. kr. učitelja.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v cerkvi sv. Antona Novega dne 13. marca ob 9. uri zjutraj.

V Trstu, 17. februarja 1902.

Žalujoče rodbine

Dolinar-Brückner-Thron-Gustin.

Prva tržaška tovarna

za izdelovanje ogledal

Čiščenje, zaokroževanje, dekoriranje kristalov in šip. Popravljanje pokvarjenih ogledal ter posrebrjenje istih.

== Cene najugodnejše. ==

Aleksander Rocco - Trst.

Tovarna: ul. Sette fontane 35. Pisarna: ul. Gelsi 3/a.

Telefon 941.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
na de (sui strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsna, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Ceneke razpošilja franko. Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

Mlad trgov. pomočnik

ki zna slovensko, italijansko in nekoliko nemško se takoj sprejme. — Poudbe sprejema uprava »Edinosti« v Trstu.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst. (Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurgični instrumenti, ortopedični aparati modrei, umetne roke in noge, berglje, ernični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurški zdravljenja, angležki predmeti od gumija in nepremočljivi snovi

PASTIG. PROTI PREMIČN.

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

Velikanska rastava pohištva in tapecarij. Izvenredno ugodne cene. X X X

VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo donesrečno. — —

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA: Via Tesa, vogal
Via Limitana

ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (solsko poslopje) in Via Riborgo št. 21.

Telefon št. 670.

Velik izbor tapecarij, zrcal in slik. Izvršuje naroče tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CRNIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavilo se na pa. obrod ali železnico franco

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije
Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

Teodor Slabanja

srebrar

v Gorici, ulica Morelli št. 2, priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi bledje deklice se priporoča

Ravasinijev železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvih kinina.

Steklenice po kron 1-20, 2- in 3-60.

Vdobja se samo v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

Poštne pošiljave s povzetjem.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kostarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zboje.

Važno oznanilo!

Podpisani smatrajo si v dolžnost javiti slavnemu občinstvu, da so **dalmatinska črna, bela, Opolo in istrska vina**, ki se prodajajo v njihovi zalogi v Trstu, ulica delle Legna št. 6 (v dvorišču), analizovana in stavljen pod **stalno kontrolo zavoda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva za notranje stvari**. Zato se stavlja na vse sede in boteljke kontrolna in garancijska znamka za pristnost vina. To določbo je izdalo visoko c. kr. ministerstvo za notranje stvari radi pregostega kvarjenja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupe vino v naši zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dati bolnikom in in konvalescentom, vsled česar se mora zahtevati vedno le garancijsko znamko.

Z vsem spoštovanjem

Braća Buj,
Split-Trst.

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež hruh in velik izbor sladice. Sprejema v pečivo bodisi testo za navaden kruh ali sladice. Zaga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Skladišče vina

ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Operateur kurjih očes

(kalist)

diplomatični specialis **Giordani** ima svoj ambul latorij na Korzu št. 23 II. Ordinuje od 8. predp. do 6. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na dečlo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (ogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stabišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav.

med kojimi:

- 12 žag za obdelovanje lesa in pripravljane dog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnotiskarn.
- 13 mehaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
- 12 sladličarn, pekarn, tovarn za liškot in konfete.
- 32 napeljav električne luči.

- Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd.
- Perilnice, Predilnice, Tovarne za parafin in cerezin, sardine,
- Mline, Podjetja za napravljane soli, Tovarne za delati zamaške, Stiskalnice olja, Naprave za vodno silo, Tovarne za šumeče vode, Distilerije, Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

„SLOVENKA“

glasilo slovenskega ženstva, VI. letnik.

Usebina številke za januar 1902.:

Članki: X: Učiteljica na deželi; J. Ferfolja: Dekliški liceji, Žensko časopisje na Češkem; Sava: Ženske v javnem družabnem življenju; Berta Pappenheim-Leda: Socialni temelji npravstva.

Leposlovje: Sienkiewicz-Marjan: Bodi blagoslovljena; Utva: Na obali, Pesem; Ž. L. Mozirski: Slika; J. Ferfolja: Nekoliko aforizmov žen; Fran Žgur: Ko s sanjami svitlimi... Kaj gledaš me tako hladno? J. S. Machar-Ant. Dermota: Magdalena, I. spev.

Listek: Nove knjige: Magdalena. Beleške.

Naroča se pri upravnistvu „SLOVENKE“ v Trstu ul. Molin piccolo 3. II., kjer se dobe tudi posamezne številke.

Cena: 6 K za celo leto, 3 K za pol leta.

„SLOVENKO“ prodaja v Trstu le tobakarna ga. Lavrenčiča na trgu Caserma.

Stavbinsko podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarstvo orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarstva dela kakor: **kompletna okna za cele stavbe in izložna okna na vrteno, vrata, portale, oprave za prodajalce in drugega pohištva v vseh zlogih.** — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: **deševce, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vrteno itd. itd.**

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Jakob Kosmerlj

TRST

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v alic **Bastione št. 2** nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem oajudanejsi

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ŠTEFAN CRUCIATTI

ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST. izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in komplieiranega dela.

Specijaliteteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slanega ali žaganega mramorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

PRIZNANJE

iz kroga velespošt. domačega ženstva!

Gg. Žnideršič & Valenčič

Ilir. Bistrica.

Ne dam mnogo na pretiravana časnikarska hvalisanja blaga, a vendar sem vsled Vašega inšerata poskusila s testeninami Vaše tovarne, če tudi skrajno nezaupljivo.

Resnici na ljubo pa Vam moram izjaviti, da so Vaše testenine **zares izborne** ter presežajo po kakovosti druge enake izdelke.

Nezaupljivost, katero se ima do testenin družin tovarn, nikakor tedaj ne vela zaj Vaše izdelke.

S spoštovanjem

J. ČRNAGOJ

nadučiteljeva žena.

Ljubljana Barje, 28. nov. 1901.

Prošnja tvrdke: Prosimo, pazite na naše prave testenine, ker se skuša druge izdelke za naše prodajati; slučajev in pritožb imamo obilo.

Naše testenine so vzle neznatno višji ceni cenejše kot druge, ker so kuhane dva do trikrat večje in se jih zaradi tega potrebuje znatno manj od drugih.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Poudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher** v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

Novi tržaški

pogrebni zavod!

Podpisani ima čast javljati slavnemu slovenskemu občinstvu, da je gor imenovani pogrebni zavod po raznih zaprekah, zopet v narodnih rokah.

Oprave ima take in toliko, da zamore prirediti vsakovrstnih pogreblov. V prodajalnici na lesnem trgu št. 4 (pred kavarno »Armonia«) ima strankam na razpolago vse potrebno za kličanje mrtvaških odrov, kakor vence, vsakovrstne cvetlice, mrtvaške obleke, krste sveče itd. Pripravlja se vsakovrstnih slovenskih napisov na trakove za mrtvaške vence in se postreže tudi s pravilnimi nagrobnimi napisi.

Nadejajoč se, da nas sorojaki obiščejo pri vsaki žalostni priliki se belježi udano

Pogrebni zavod.

Po nizki ceni.

Via Nuova, nasproti lekarne Zanetti.

Velikanski izbor

naočnikov in malih očal najnovejše in najmodernejšee oblike

z najbolj čistimi lečami in od pravega kristala o nikeljnastih, jeklenih, zlatih in srebrnih okovih, zdravniško predpisani od 25 nč. naprej.

Velikanski izbor daljnogledov

za gledališčen, kraje in morje z akromatičnimi lečami, kakor tudi barometrov, termometrov za meriti vročino človeke ali zraka od 35 nč. naprej.

Izbor povekševalnih leč

in velikanski izbor modernih lorijet (očala rocem za ženske) od 1 gld. naprej.

Prodaja na debelo razprodajalcem.

C-ne jako ugodne. — Sprejemajo se poprave

Poluvolneno sukno

v različnih barvah 1 kos od K 1.30 do K 1.40 pošilja proti predplačilu

Adolf Jelinek,

Lisek pošta Jimranov (Movavsko.)

Spšostovane slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo

cikorijo.